Dosarul nr. 2-9205/25
2-25061151-12-2-05052025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

23 decembrie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Bogdana Mamedov

examinând în ședință publică, prin videoconferință, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Draguțan împotriva Ministerul Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin deținerea în condiții inumane și degradante contrare art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale,

constată:

La data de 02 mai 2025, Veaceslav Draguțan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin deținerea în condiții inumane și degradante contrare art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 23 octombrie 2024, Judecătoria Orhei, sediul Rezina a examinat cererea sa împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A menționat că, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 23 octombrie 2024 a fost admisă parțial plângerea sa și a fost constatat faptul că, el a fost deținut cu statut de prevenit și condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 18 octombrie 2000- 05 februarie 2002, 12 martie 2012 – 10 aprilie 2012, 17 mai 2014 – 18 iulie 2014, 20 august 2014 – 29 august 2014, 05 noiembrie 2014– 19 noiembrie 2014, 28 septembrie 2018 – 10 octombrie 2018, 20 mai 2019 – 01 iulie 2019 în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în total 643 de zile, în rest capătul de plângere privind constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de

detenție a condamnatului, garantate de art. 3 CEDO privind deținerea lui în Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău și Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 17 iulie 2000 – 18 octombrie 2000 fiind respins ca neîntemeiat.

A susținut că, prin încheierea menționată a fost constatat și faptul că, el a fost deținut cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 17 Rezina în perioada 05 februarie 2002-07 octombrie 2011; 18 noiembrie 2011 – 12 martie 2012; 10 aprilie 2012 – 17 mai 2014, 187 iulie 2014 – 210 august 2014, 29 august 2014 – 05 noiembrie 2014, 19 noiembrie 2014 – 28 septembrie 2018, 10 octombrie 2018 – 20 mai 2019, 01 iulie 2019 – 09 septembrie 2024, timp de 8 048 zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A afirmat că, tot prin încheierea enunțată i-a fost explicat că, este în drept să înainteze o acțiune civilă, deoarece, fiind condamnat la detenție pe viață, nu poate solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei și a fost obligată administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, cu stabilirea unui termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea încheierii.

A relevat că, încheierea menționată este definitivă, or, în termenul prevăzut de lege nu a fost contestată cu recurs de către părțile în proces, fapt confirmat prin comunicatul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina nr. 2863 din 13 decembrie 2024.

A notat că, la data de 20 iulie 2017, Parlamentul Republicii Moldova, având în vedere hotărârea pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Șhișanov vs Republica Moldova (nr. 11353/06, 15 septembrie 2015), a adoptat Legea nr. 163 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Conform art.II din această Lege, au fost introduse prevederi noi în Codul de procedură penală. Astfel, prin legea menționată s-a instituit noi remedii preventive și compensatorii în cazuri de detenție în condiții inadecvate, contrare art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A comunicat că, mai târziu, la data de 29 noiembrie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 272 pentru modificarea unor acte legislative, care, printre altele, a substituit unele prevederi din Legea nr. 163 din 20 iulie 2017 și Codul de procedură penală. În particular, au fost modificate prevederile Legii nr.163 cu referire la remediul preventiv și compensatoriu. Prevederile legale cu privire la aceste remedii au intrat în vigoare la 01 ianuarie 2019.

A invocat că, potrivit art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanța de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii

pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

A mai invocat că, în cauze similare, formula achitării prejudiciului moral cauzat prin deținerea condamnatului în condiții contrare art. 3 CEDO, instanțele naționale au dispus achitarea despăgubirii în sumă bănească per zi - cîte 104 lei.

A menționat că, această formulă de achitare a despăgubirii a fost susținută și confirmată prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2023 (cauza civila nr. 2ra-1479/2022), cu achitarea prejudiciului moral cauzat prin deținerea condamnatului în condiții contrare art. 3 CEDO, după formula: 190 000 lei/la 1820 zile = 104 lei per zi.

A susținut că, ținând cont de faptul că, Judecătoria Orhei, sediul Rezina a constatat că, a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale timp de 8 691 zile, urmează să fie încasată din bugetul de stat în beneficiul său suma bănească în mărime de 903 864 de lei, după formula: 8 691 zile x 104 lei per zi = 903 864 lei.

A afirmat că, dificultățile cu care s-a confruntat pe parcursul detenției sale în Penitenciarele vizate (23 ani 10 luni 3 săptămâni și 1 zi) au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție.

A relevat că, pornind inclusiv de la raționamentele expuse, luând în considerate totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generate raportate la caracteristicile individuale alte condamnatului Veaceslav Draguțan, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării foarte mare, ținând cont de principiile proporționalității și echității, pentru o satisfacție cu adevărat echitabilă la nivel național și pentru a nu recurge eventual cu o adresare la CtEDO, consideră oportun și rezonabil de a calcula corect despăgubirea a câte 104 lei pentru fiecare zi de detenție (8 691 zile x 104 lei per zi = 903 864 lei).

Consideră că, având în vedere caracterul și gravitatea suferințelor cauzate, cît și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție, ținându-se cont și de personalitatea sa, de perioada îndelungată în detenție, este justificată încasarea sumei de 903 864 lei, cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea art. 24 din Constituția RM și art. 3 din Convenție. Or, a fost deținut în condiții inumane de detenție, în special condiții antisanitare și antiigienice, neluarea măsurilor de dezinfecție, alimentație necalitativă, supraaglomerarea celulelor, condiții de iluminare insuficientă, asistență medicală necorespunzătoare.

Solicită admiterea acțiunii și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei în mărime de 903 864 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

La data de 23 mai 2025, Ministerul Justiției a depus referință, în care a indicat că, pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate.

A menționat că, reclamantul, contrar normelor procesual penale, depune o acțiune civilă în vederea reparării prejudiciului în mărime de 903 864 de lei pentru detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, fără motivarea de fapt și de drept.

A susținut că, examinarea condițiilor de detenție a condamnaților ține de competența instanței penale și irevocabil i-au fost constatate contrar art. 3 CEDO – 8691 zile.

A afirmat că, mecanismul compensator trebuie să fie unul adecvat și suficient, bazat pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, dar nu de sfidare a prevederilor legale în obținerea de sume exagerate de 903 864 lei.

A relevat că, potrivit art. 473^4 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), preveniții sunt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin. (5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

A notat că, reclamantul, prin actul judecătoresc din 23 octombrie 2024, a obținut satisfacție efectivă de pe urma acestuia, pentru 8 691 zile contrare art. 3 CEDO, astfel că, în privința acestuia nu poate fi aplicat mecanismul compensatoriu, cum a calculat, pentru un număr de 8 691 zile x 104 lei = 903 864 lei, or, încasarea în favoarea condamnatului a mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire se dispune în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. Instanța dispune de marja de apreciere de aplicare a 1 unitate (50 lei) sau 2 unități (100 lei), dar nicidecum conform calculului exagerat cerut de reclamant și avocat.

A declarat că, reclamantul neîntemeiat dorește, prin hotărâre de judecată, să obțină în anul 2025, pe fonul pedepsei la detenție pe viață, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis, iar la data de 05 februarie 2002, a fost transferat în Penitenciarul nr. 17, unde și în prezent își execută pedeapsa, pentru 8691 zile contrare art. 3 CEDO, o despăgubire nejustificată și fără careva temei legal în mărime de 903 864 lei. Respectiv, încasarea sumei bănești, cu titlu de

despăgubire, în mărimea exclusiv dorită de 903 864 lei nu poate fi temeinică de admitere, urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

A relevat că, toate argumentele invocate de către reclamant poartă un caracter declarativ, formal.

Solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

La data de 12 noiembrie 2025, reprezentantul reclamantului, avocatul Arsen Saruhanean a depus cerere de concretizare a acțiunii, în care a indicat că, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 23 octombrie 2024 s-a constatat durata totală a deținerii reclamantului în condiții contrare art. 3 CEDO de 8 691 zile, însă în această durată au fost incluse și cele 104 zile, pentru care acesta a beneficiat deja de despăgubiri în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 noiembrie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 și prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 august 2016.

Solicită excluderea perioadei de 104 zile din totalul de 8 691 zile menționat în acțiune și constatarea că, perioada de detenție necompensată pentru care se solicită repararea prejudiciului moral este de 8 587 zile.

La data de 12 noiembrie 2025, reprezentantul reclamantului, avocatul Arsen Saruhanean a depus cerere privind majorarea cuantumului prejudiciului moral, în care a indicat că, durata de peste 23 ani a detenției reclamantului în condiții contrare art. 3 CEDO depășește cu mult durata medie a cazurilor analizate anterior de instanțele naționale. Această perioadă deosebit de lungă, coroborată cu constatările instanței penale privind lipsa condițiilor minime de igienă, suprapopularea, alimentația necorespunzătoare, asistența medicală insuficientă, etc., amplifică gravitatea prejudiciului moral suferit de reclamant.

A menționat că, pentru a asigura reparația integrală și satisfacția echitabilă prevăzută de art. 2037 din Codul civil și de art. 41 CEDO, cuantumul despăgubirii morale solicitate urmează a fi majorat de patru ori față de formula standard, corespunzând proporțional duratei și intensității încălcării.

A afirmat că, în cauza Ciorap contra Moldovei (2007, nr. 12066/02) a fost acordată suma de 20 000 Euro. Reclamantul a fost deținut în penitenciarele din RM în condiții precare aproximativ 2 ani (2002-2004). CtEDO a constatat supraaglomerare, lipsa asistenței medicale și tratament degradant.

A notat că, în cauzele Galaida și Coposciu contra Moldovei (2016, lot) – 14 100 Euro, pentru circa 2-3 ani, V. I. contra Moldovei (2024, nr. 38963/18) – 25 000 Euro pentru circa 5-6 ani și Buzilov contra Moldovei (2009, nr. 28653/05) – 30 500 Euro pentru circa 5 ani condiții inumane.

Solicită încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului a sumei de 3 568 992 lei (8 587 zile x 104 lei/zix4), precum și a cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de timbru în sumă de 200 de lei și taxa de stat în sumă de 250 lei.

În ședința de judecată reclamantul Veaceslav Draguțan și reprezentantul acestuia, avocatul Arsen Saruhanean au susținut acțiunea și au solicitat admiterea acesteia, cu încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 30 000 de lei.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției, Teodor Stelea a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră acțiunea întemeiată și care urmează a fi admisă parțial din următoarele motive.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 16 alin. (1) din Constituția RM, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Acest deziderat consolidează poziția ființei umane în cadrul valorilor ocrotite de stat. Statul se obligă să respecte și să ocrotească persoana, iar Constituția stabilește că respectarea și ocrotirea persoanei sunt plasate pe primele poziții în categoria obligațiilor statului.

Legea Supremă statuează principiul egalității tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială. Esența acestei norme constă în faptul că toți cetățenii au aceleași drepturi, libertăți fundamentale și îndatoriri, exercitarea cărora este asigurată de către stat fără discriminare.

Accesul liber la justiție constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem democratic, astfel încât el are semnificații deosebite și pentru dreptul procesual. Facilitatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acțiune în justiție, implicând astfel obligația corelativă a statului ca prin instanța competentă să soluționeze aceste acțiuni, reprezintă practic liberul acces al persoanei la justiție.

În acest sens, conform art. 20 alin. (1) din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. 45. Alin. (2) prevede că, nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție, garantând astfel accesul liber la justiție și asigurând, în același timp, unitatea reglementărilor constituționale și legislative.

Prin prevederile art. 54 alin. (1) din Constituția RM, legiuitorul a statuat că, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Această normă constituțională protejează dreptul în substanța sa și consacră principiul potrivit căruia un drept constituțional obținut nu mai poate fi suprimat sau diminuat prin legi organice sau alte acte normative. Chiar dacă, prin formularea conținută în alin. (2), legiuitorul constituant a admis restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale în anumite condiții, alin. (3) din art. 54 consacră o excepție de la norma generală, stabilind că prevederile alin. (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Prin urmare, normele din alin. (3) interzic restrângerea exercițiului dreptului de acces liber la justiție (art. 20 din Constituție).

Art. 20 din Constituție reprezintă blocul fondator al sistemului democratic, în care orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă în cazul lezării drepturilor sale și definește scopul aplicării articolului pentru orice persoană.

Astfel, dreptul persoanei de a se adresa justiției este o condiție sine qua non în asigurarea eficienței exercitării drepturilor și libertăților sale. Pentru a concretiza și a conferi plenitudine dreptului de acces liber la justiție, legiuitorul dezvoltă normele constituționale în legile organice.

Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, constituie elemente ale

dreptului procesual civil și dau naștere nemijlocit drepturilor și libertăților omului în procesul civil.

Normele care reglementează accesul liber la justiție în condiții egale la nivel de principiu sunt prevăzute în art. 5 și art. 22 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 22 alin. (1) din Codul de procedură civilă, justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum şi al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică, subordonare, sediu şi de alte circumstanțe.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime. Niciunei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

În speță, reclamantul Veaceslav Draguțan, invocând deținerea sa în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău și în Penitenciarul nr. 17 Rezina în număr de 8 587 zile, susținând că, potrivit practicii CtEDO privind violarea art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dânsul apreciază că i s-a cauzat un prejudiciu, pe care îl estimează la suma de 3 568 992 lei, pe care o consideră drept o recompensă justă și echitabilă pentru suferințele cauzate, s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat cu certitudine că, prin sentința Colegiului penal al Curții de Apel a RM din 29 iunie 2001 Veaceslav Draguțan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 119 alin. (4), art. 74, 78 pct. 1, 6, 7 și 8, art. 88 pct. 1, 4, 6, 7 și 9 și art. 224 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 39 alin. (1) din Codul penal, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, la pedeapsa definitivă – detențiune pe viață fără confiscarea averii, termenul executării pedepsei fiind calculat de la 29 iunie 2001, cu includerea în termenul ispășirii pedepsei a termenului arestării preventive în privința inculpatului de la 17 iunie 2000.

La data de 18 mai 2024, Veaceslav Draguțan a depus în instanța de judecată cerere cu privire la constatarea deținerii în condiții inumane și degradante, care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile sale garantate de art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 23 octombrie 2024 a fost admisă parțial plângerea depusă de către Veaceslav Draguțan.

A fost constatat faptul că, Veaceslav Draguțan a fost deținut cu statut de prevenit și condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 18 octombrie 2000- 05 februarie 2002, 12 martie 2012– 10 aprilie 2012, 17 mai 2014 – 18 iulie 2014, 20 august 2014 – 29 august 2014, 05 noiembrie 2014 – 19 noiembrie 2014, 28 septembrie 2018 – 10 octombrie 2018, 20 mai 2019 – 01 iulie 2019 în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în total 643 de zile. În rest capătul de plângere privind constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de detenție a condamnatului, garantate de art. 3 CEDO privind deținerea lui în Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău și Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 17 iulie 2000 – 18 octombrie 2000 fiind respins ca neîntemeiat.

A fost constatat și faptul că, Veaceslav Draguțan a fost deținut cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 17 Rezina în perioada 05 februarie 2002-07 octombrie 2011; 18 noiembrie 2011 – 12 martie 2012; 10 aprilie 2012 – 17 mai 2014, 187 iulie 2014 – 210 august 2014, 29 august 2014 – 05 noiembrie 2014, 19 noiembrie 2014 – 28 septembrie 2018, 10 octombrie 2018 – 20 mai 2019, 01 iulie 2019 – 09 septembrie 2024, timp de 8 048 zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dat fiind faptul că, Veaceslav Draguțan este condamnat la detenție pe viață, acesta nu poate solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar i-a fost explicat că, este în drept să înainteze o acțiune civilă.

A fost obligată administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, cu stabilirea unui termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea încheierii.

Conform răspunsului Judecătoriei Orhei nr. 2863 din 13 decembrie 2024, până în prezent nu a fost înregistrată nici o cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 23 octombrie 2024 (f. d. 39).

În conformitate cu art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Din considerentele supra enunțate, instanța de judecată precizează că, puterea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești semnifică faptul că o acțiune nu poate fi judecată în mod definitiv decât o singură dată.

Examinând acțiunea privind violarea art. 3 din Convenție, se va stabili dacă a avut loc o violare a Convenției (aspectul cu privire la fondul cauzei) şi, în cazul în care se constată că a avut loc o violare, se vor acorda compensațiile justificate în raport cu circumstanțele individuale în speță (aspectul reparației echitabile).

Prin urmare, instanța de judecată reține că, în contextul celor arătate, un remediului național de constatare, în substanță, şi compensare pentru încălcarea prevederilor art. 3 din Convenție, a fost introdus prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 272 din 29 noiembrie 2018, în vigoare din 01 ianuarie 2019 (Monitorul Oficial nr. 462-466 art. 776 din 12 decembrie 2018). În acest fel, Codul de procedură penală a fost amendat prin introducerea articolelor 473^1 – 473^4, care reglementează modul de soluționare a plângerii privind violarea art. 3 din Convenție prin detenția în condiții inumane și degradante, inclusiv soluțiile pe care le poate oferi instanța de judecată în cazul în care va constata o eventuală violare, începând cu 01 ianuarie 2019.

Faptul încălcării prevederilor art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale în cadrul executării pedepsei în privința reclamantului Veaceslav Draguțan a fost constatat prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 23 octombrie 2024, fiind explicat acestuia că, deoarece este condamnat la detenție pe viață, nu poate solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, însă este în drept să înainteze o acțiune civilă.

Conform art. 473^4 alin. (1) – (6) din Codul de procedură penală, la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu.

La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate.

În urma constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), persoanele condamnate la detenție pe viață nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acțiune civilă.

Având în vedere prevederile art. 473^4 alin. (5) din Codul de procedură penală, instanța de judecată reține că, stabilirea despăgubirii în cuantum de 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție executată în condiții inumane și degradante contrare art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale reprezintă o soluție justă și proporțională cu gravitatea încălcării constatate. Un asemenea cuantum asigură reclamantului o reparație efectivă și adecvată pentru suferințele morale și fizice îndurate, reflectând atât durata semnificativă a detenției, cât și intensitatea atingerii aduse demnității umane, fără a depăși totodată limitele rezonabile impuse de cadrul normativ național.

Prin urmare, ținând cont de perioada totală de 8 587 zile de detenție în condiții inumane și degradante, instanța de judecată consideră necesar de a încasa din bugetul de stat gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Veaceslav Draguțan suma de 858 700 de lei, calculată la un cuantum de 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție (8 587 zile × 2 unități convenționale × 50 lei), sumă care constituie o despăgubire echitabilă și suficientă pentru repararea prejudiciului suferit, iar în rest va respinge pretenția de reparare a prejudiciului moral ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se admite parțial acțiunea depusă de către Veaceslav Draguțan împotriva Ministerul Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin deținerea în condiții inumane și degradante contrare art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Se încasează din contul bugetului de stat gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Veaceslav Draguțan suma de 858 700 (opt sute cincizeci și opt mii șapte sute) de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin deținerea în condiții inumane și degradante contrare art.3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În rest acțiunea se respinge.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Tatiana Balan